

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра філософії та релігієзнавства

Протокол № 2 від 18.10. 2017 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

Підготовки бакалавра

галузей знань 0201 Культура

1301 Соціальне забезпечення

0301 Соціально-політичні науки

напрямів підготовки 6.020101 Культурологія

6.130102 Соціальна робота

6.030101 Соціологія

Програма навчальної дисципліни «Релігієзнавство» підготовки бакалавра, галузей знань 0201 Культура, 1301 Соціальне забезпечення, 0301 Соціально-політичні науки, напрямів підготовки 6.020101 Культурологія, 6.130102 Соціальна робота, 6.030101 Соціологія.

Розробник: Гудзенко-Александрук О.Г., доцент кафедри філософії та релігієзнавства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, к.філос.н., доцент.

Рецензент: Возняк С.С., професор кафедри культурології та хореографічного мистецтва Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, к.філос.н., доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філософії та релігієзнавства

протокол № 1 від 11.09. 2017 р.

Завідувач кафедри: (А.М.Семенов)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

протокол № 2 від 12.10 2017р.

Голова науково-методичної комісії факультету О.М. Карліна

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Бакалавр	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4	галузей знань 0201 Культура 1301 Соціальне забезпечення	Рік навчання 2017/2018
		Семестр 5-ий
ІНДЗ: €	0301 Соціально-політичні науки напрямів підготовки 6.020101 Культурологія 6.130102 Соціальна робота 6.030101 Соціологія	Лекції 28 год.
		Практичні (семінарські) 26 год.
		Самостійна робота 58 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

На сучасному етапі нашої історії відбуваються кардинальні, суперечливі за своїм змістом зміни, які направлені на відродження культури, моралі, особистості. Особливе місце серед факторів національно-духовного відродження посідає фактор релігійний. Певна відсутність відповідних знань з проблем історії релігії її морально-етичних засад, а також місця і ролі в суспільстві негативно впливає на розвиток духовної культури, особистості, оскільки, необхідною умовою гуманітарної освіченості фахівця будь-якого профілю є його знання про духовну спадщину людства, загальнолюдські цінності, які зосереджені у вченнях світових релігій, саме в цьому полягає сенс і мета навчальної дисципліни "Релігієзнавство".

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- поняття, закономірності виникнення, розвитку і функціонування релігії, її структурні елементи;
- особливості первісних, національних, світових релігій;
- основні течії різних релігій;
- особливості культу та обрядовості різних релігійних систем;
- стан релігії, релігійності та міжконфесійних відносин
- законодавче регулювання свободи совісті в Україні.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Релігія як система знання людини про світ та про себе. Національні релігії світу					

Тема 1. Що є релігія. Введення до розуміння релігії.	20	4	4	8	-
Тема 2. Виникнення релігії. Типологія релігій.	20	6	4	10	2
Тема 3. Національні релігії: індуїзм, конфуціанство, даосизм, юдаїзм, зороастризм, синтоїзм.	20	4	6	10	2
Разом за модулем 1	60	14	14	28	4
Змістовий модуль 2. Світові релігії. Релігія в сучасному світі					
Тема 4. Світові релігії: буддизм, іслам.	20	4	4	10	2
Тема 5. Світові релігії: християнство.	20	6	4	10	2
Тема 6. Генезис принципів релігійності західної культури протягом її історії. «Некласичні» релігії та релігійність в сучасному світі.	20	4	4	10	-
Разом за модулем 2	60	14	12	30	4
Всього годин:	120	28	26	58	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота на тему: «Що є релігія. Введення до розуміння релігії»

1. Історія досліджень релігії.
2. Концепції філософів стосовно походження релігії.
3. Раціональне та ірраціональне в релігії.

Самостійна робота на тему: «Виникнення релігії. Типологія релігій.»

1. Міфологічний світогляд та релігія.
2. Магія та релігія.
3. Фетишизм, анімізм та тотемізм в сучасному світі.
4. Шаманізм та нешаманізм.

Самостійна робота на тему: «Національні релігії»

1. Релігійні системи стародавніх цивілізацій.
2. Поняття «пророка» та профетичні релігії.
3. Політеїзм та монотеїзм – співвідношення в національних релігіях.

4. Релігії Індостану, Китаю та Японії.

Самостійна робота на тему: «Історія буддизму в релігієзнавчій площині»

1. Буддизм та природознавство: точки перетину.
2. Тантричні традиції тибетського буддизму.
3. Буддизм та бойові мистецтва.
4. Політична ситуація із Тибетом.

Самостійна робота на тему «Витоки християнства та значення іудаїзму»:

1. Вселенські Собори.
2. Канонічні та апокрифічні тексти Нового Заповіту.
3. Гностицизм.

Самостійна робота на тему «Модерна та постмодерна релігійна свідомість»:

1. Феномен гуруїзму.
2. НРТ та молодь.
3. Деструктивні культури.

6. ІНДЗ

Індивідуальним навчально-дослідним завданням для студентів є написання есе.

Есе – це розв'язання конкретної проблеми, яке ґрунтоване на теоретичному осмисленні вивченого матеріалу та опрацьованої літератури з урахуванням суспільно-значущих тем, викладене на 7-8 сторінках (12600-14400 знаків). Есей є однією з найпростіших форм науково-аналітичного тексту. Найчастіше його метою є аргументоване висловлення автором особистої точки зору щодо певної дуже конкретної проблеми.

В оцінюванні будуть враховані:

- актуальність та чітке формулювання проблеми;
- оригінальність розв'язання;
- аргументація: за і проти.

Тематика есе

1. Релігієзнавство як наука про релігію.
2. Етапи історичного розвитку релігієзнавства.
3. Структурні складові релігієзнавства.
4. Роль знань про релігію у сучасному суспільстві
5. Релігія як соціальне явище.
6. Значення релігійної віри для людства.
7. Релігія як сфера духовної культури.
8. Роль релігійних організацій в житті сучасного суспільства.
9. Табу в релігії первісних людей.
10. Магія. Її суть та основні види.
11. Роль шаманізму в первісному суспільстві.
12. Прояви елементів первісних вірувань в сучасних релігіях.
13. Боги Давнього Єгипту.
14. Храмове будівництво Давньої Месопотамії.
15. Особливості розвитку індуїзму в сучасній Індії.
16. Вплив національних релігій Китаю на розвиток європейської культури та науки.
17. Іудаїзм і Україна.
18. Основні релігійні свята та обряди в буддизмі.
19. Особливості буддійської культової архітектури та мистецтва.
20. Буддизм і сьогодення
21. Християнський Символ віри.
22. Проблема екуменізму у християнстві.
23. Біблія і світова культура.

24. Історія та фантастика у Біблії.
25. Вплив віровчення іудаїзму та християнства на становлення віровчення ісламу.
26. Храм Кааба – головна святиня мусульман.
27. Вплив ісламу на формування мусульманської культури.
28. Іслам в сучасному світі.
29. Божественний пантеон давніх слов'ян.
30. Запровадження християнства на Русі. Княжий період християнства.
31. Виникнення та обставини історичного розвитку греко-католицької церкви в Україні.
32. Міжконфесійні проблеми України та шляхи їх вирішення.
33. Свобода совісті та її практична реалізація в Україні.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль													Модульний контроль		Загальна кількість балів	
Модуль 1										Модуль 2		Модуль 3				
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	10	30	30	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4				

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамович С., Тілло М., Чікарькова М. Релігієзнавство. – К.: Декор, 2004. – 528 с.
2. Академічне релігієзнавство: Підручник / За наук. ред. проф. А.М.Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – 862 с.
3. Головащенко С.І. Історія християнства: Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1999. – 352 с.
4. Історія релігії в Україні: Навч.посібник / За ред.А.М.Колодного, П.Л.Яроцького. – К.: Знання, КОО, 1999. – 735 с.
5. Історія церкви та релігійної думки в Україні: Навч. посібник: У 3 кн. – К., 1994.

6. Історія і теорія релігії та вільнодумства: Навч. посібник / За ред. М.М.Заковича. – К., 1996.
7. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – К.: Наук. думка, 1999. – 252 с.
8. Кимелев Ю.А. Философия религии: Систематический очерк. – М.: Изд. Дом —Nota Venet, 1998. – 424 с.
9. Кислюк К.В., Кучер О.М. Релігієзнавство: Підручник. – К.: Кондор, 2004. – 396 с.
10. Кислюк К.В., Кучер О.Н. Религиоведение: Учебник. – Ростов н/Д: Фенікс; Харьков: Торсинг, 2004. – 512 с.
11. Лубський В.І., Козленко В.М., Горбаченко Т.Г. Соціологія релігії: Курс лекцій. – К.:Фітосоціоцентр, 1999. – 204 с.
12. Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій: Навч. посібник. – К.: АртЕК, 1999. – 504 с.
13. Петрушенко В.Л., Петрушенко О.П., Скалецький М.П. Релігієзнавство: Навч. посібник. – Львів: Новий світ – 2000, 2005. – 420 с.
14. Релігієзнавство: Навч. посібник / За ред. С.А.Бублика. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 496 с.
15. Релігієзнавство: Підручник / За ред. В.І.Лубського, В.І.Теремка. – К.: Вид. центр —Академія, 2007. – 408 с.
16. Релігієзнавство / За ред. М.Ф.Рибачука. – К.: Освіта, 1997. – 239 с.
17. Релігія в сучасному світі: Матеріали до курсу релігієзнавства / За ред. Г.Зімоня; з пол. перекл. Г.Теодорович. – Львів: Свічадо, 2007. – 504 с.
18. Ходькова Л.П. Релігієзнавство: Підручник. – Вид. 2-е, доп. – Львів: Афіша, 2003. – 356 с.
19. Юрій Н.Ф. Релігієзнавство. – К.: Декор, 2006. – 408 с.
20. Яроцький П.Л. Релігієзнавство. – К.: Кондор, 2004. – 308 с.
21. Яртись А. В., Васьків А. Ю. Релігієзнавство. – Львів, 2010.

9. Форма контролю – залік.

Залік відбувається у вигляді письмової і усної відповіді студентів на запропоновані викладачем запитання.

Схвалено Вченою радою
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
Протокол № __ від _____ 201 р.

Проректор з науково-педагогічної

і навчальної роботи та рекрутації

С. В. Гаврилюк

Навчальний відділ

Л. О. Заєць

Юридичний відділ

А. В. Маїло